

Z PRASY

PARKI NARODOWE NA WYSPACH BRYTYJSKICH...

Funkcje i cele parków narodowych w Anglii i Walii są zupełnie inne niż w Polsce. Cechą charakterystyczną terenów objętych tą nazwą jest nieomal zupełny brak lasów oraz kompleksów o zachowanej pierwotnej przyrodzie. Zasadniczy udział w powierzchni parków narodowych mają bagna i wrzosowiska oraz partie skalne, a nawet ziemie orne lub obiekty przemysłowe. J. Rygielski, w korespondencji z Anglii, zamieszczonej w „Trybunie Ludu” z 29 XI 1978 r. donosi:

„Brytyjskie parki narodowe stanowią własność prywatną, posiadają wielu właścicieli, uprawiających ziemię, organizujących wypas bydła lub produkcję przemysłową. Pytanie — czy w tych warunkach można w ogóle mówić o ochronie?

W państwie, gdzie zaledwie kilka procent ludności zawodowo czynnej zajmuje się rolnictwem, faktyczną ochroną objęte są wszystkie tereny wiejskie, przy czym opieka dotyczy nie tylko składników naturalnej przyrody, ale życia wiejskiego z całym — jakby nie był — folklorem. Na przykład specjalna komisja regionalna ds. terenów wiejskich, Countryside Commission, przeciwdziała wykupywaniu starych chałup na cele letniskowe, a tym samym niszczeniu indywidualnej kultury miejscowej.

Zasady korzystania z parków narodowych są uzgadniane z właścicielami ziemi. W Parku Narodowym Peak, który odwiedziłem, napisów „private” nie brakuje, a znaczy to „wstęp wzbroniony”. Mimo to, przez prywatne pola poprowadzono liczne szlaki turystyczne, stawiając gdzieś dla wędrowców specjalne drabinki do pokonywania kamiennych ogrodzeń. Szczególną opieką cieszą się szlaki turystyczne przeznaczone do długich wędrówek.

Subwencje rządowe pozwalają na dotowanie akcji związanych ze sprzątaniem parków, sadzeniem drzew i budową ścieżek, parkingów, miejsc kempingowych. opracowano też swego rodzaju kartę turysty, wędrującego po terenach wiejskich, tzw. Country Code.

Działalność rządową w parkach narodowych wspiera organizacja społeczna National Trust, powołana w 1895 roku, stawiająca sobie za cel ochronę krajobrazu i zabytków.

Do angielskiego systemu ochrony przyrody należą również administracje parków narodowych, które wprawdzie nie mogą ustanawiać praw obowiązujących w parkach, ale za to kontrolują przestrzeganie przepisów państwowych, inspirują środki masowego przekazu, prowadzą badania nad turystyką i zmianami przyrody w parkach, a przede wszystkim przygotowują społeczeństwo do uprawiania sensownej turystyki, która funkcjonuje w symbiozie z przyrodą”.